Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 03.10.2023 klo 10.00 / U 46/2023 vp / Lausuntopyyntö

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi metsänviljelyaineison tuotannosta ja markkinoinnista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/2031 ja 2017/625 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 1999/105/EY kumoamisesta (metsänviljelyaineistoasetus)

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua metsänviljelyaineistoasetusta koskevasta kirjelmästä. Metsähallitus tarkastelee asiaa kolmesta eri näkökulmasta: 1) metsänviljelyaineiston käyttö Metsähallitus Metsätalous Oy:n toimesta, 2) Metsähallituksen Luontopalveluille osoitettu viranomaistehtävä metsikkösiemenen keruusta Pohjois-Suomessa, ja 3) Siemen Forelian rooli metsäpuiden siementen tuotannossa ja myynnissä. Koska Siemen Forelialta on pyydetty erillinen lausunto, keskittyy tämä Metsähallituksen lausunto yleisten huomioiden lisäksi kahteen ensin mainittuun näkökulmaan.

Yleisiä huomioita

Metsähallitus tukee valtioneuvoston tavoin tavoitteita lainsäädännön selkeyttämisestä ja suhtautuu myös kriittisesti hallinnollisen taakan kasvuun. Metsähallituksen näkökulmasta enemmän tulisi korostaa kansallista harkintaa ja liikkumavaraa, koska olosuhteet ja käytännöt vaihtelevat jäsenmaiden välillä. Tähän liittyen voidaan kysyä, että onko asetus paras tapa säädellä metsänviljelyaineistoa, vai olisiko direktiivi jatkossakin parempi säädösmuoto, myös suhteellisuusperiaatteen toteutumisen kannalta? Muutos asetuksesta direktiiviksi ei välttämättä ole realistista, mutta preferenssi tulisi kuitenkin selkeästi todeta kantaosiossa, jotta voidaan neuvotteluissa tavoitella mahdollisimman suurta kansallista liikkumavaraa. Metsähallitus tukee valtioneuvoston kirjausta toimivallan siirron ja sen asianmukaisuuden tarkastelun osalta.

Metsätalous Oy

Metsätalous Oy:n näkökulmasta arvokasta on siemenviljelmien ohjelman mukainen perustaminen ja metsänviljelyaineiston jatkuva ja pitkäjänteinen kehittäminen, jota onkin tehty lähinnä kansallisesti vuosikymmenten ajan. Jalostetun siemenen saatavuuden parantaminen mahdollisimman kattavaksi myös metsikkökylvöihin takaa paremman kasvun ja laadukkaamman puuaineksen. Erityisesti tämä koskee männyn testattua siemenmateriaalia. Hyvän laadun ja kattavuuden lisäksi olennaista on toiminnan kustannustehokkuus. Metsätalous Oy:n näkökulmasta toiminta on ollut

tehokasta, eikä lainsäädäntö ole ollut esteenä toiminnan kehittämiselle. Tästä tulee huolehtia myös jatkossa.

Luontopalvelut

Metsäpuiden siementen keruu Pohjois-Suomessa ja varmuusvarastointi on laissa kirjattu Metsähallituksen julkiseksi hallintotehtäväksi, jonka toteuttaa Luontopalvelut. Varmuusvaraston siemenet ovat tasapuolisesti kaikkien metsätalouden toimijoiden saatavissa. Eli jo nyt siemenhuolto on varmistettu myös niillä alueilla, joille siemenviljelysiementä ei ole riittävästi saatavilla. Pohjoisessa hyviä siemenvuosia on harvoin, joten siemenen keruu ja varastointi tulisi jatkossakin voida järjestää alueellisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti, eikä nyt käsittelyssä olevalla asetuksella tulisi sitä vaikeuttaa.

Juha S. Niemelä

pääjohtaja